

بسم الله الرحمن الرحيم

از سری کتابهای آموزشی جهت تمدید و ارتقاء پایه پروانه
اشغال بکار مهندسان

(کتاب سوم)

اصل و مبانی گودبرداری و سازه های نگهبان

تهییه و تنظیم :

مهندس امیر سرمد نهری
مهندس سید محسن کاردان

انتشارات سیما دانش

تهران - ۱۳۸۷

سرشناسه	۱۳۶۲	سیرمهندسی، اصر،
عنوان و نام بندیده اور		اصول و مبانی گودبرداری و سازه های نگهبان/ تهیه کننده امیر سرمهندسی، محسن کاردان
متن شخصات نشر	۱۳۸۷	تهران: سیما دانش،
متن شخصات ظاهری	۰۵۶	ص: مصو، نمودار، بموته.
فروست		... سری کتابهای آموزشی جهت تجدید و ارتقاء و پایه برداشت انتقال مهندسان: کتاب
شمارک	دوم، ۹۷۸-۹۶۴-۸۹۷۲-۵۲-۸	
موضوع		: فیبا
موضوع		: گودبرداری.
موضوع		: گودبرداری - مینیمیها و انصی.
موضوع		: عملات حاکی.
موضوع		: سازه، تحریر و تحلیل.
موضوع		: اطمینان پذیری (مهندسى).
شناسنامه افزوده		: کاران، محسن
ردی سدی کنگره	۱۳۸۷	TH01۰۱۰۱/۱۰۱۰۱/۱۰۱
ردی بندی دموی	۰۵۲	۰۳۳/۱۰۵
شماره کتابشناسی ملی	۱۱۹۹۷۲۲	

اصول و مبانی گودبرداری و سازه های نگهبان

مهندس امیر سرمهندسی - مهندس سید محسن کاردان

انتشارات سیما دانش

اول / ۱۳۸۷

۱۱۰۰ نسخه

باختر - ۶۶۹۵۴۱۴۳

نوشیوه - یکتا

۹۷۸-۹۶۴-۸۹۷۲-۰۲-۸

۹۷۸-۹۶۴-۸۹۷۲-۵۲-۸

قیمت: ۹۰۰۰ ریال

سیما دانش

خیابان انقلاب - ابتدای خیابان ۱۲ فروردین - پلاک ۹ - تلفن ۰۶۶۹۶۶۱۱۵ - ۰۶۶۹۶۶۱۱۴ - ۰۶۶۴۶۴۷۷۹

انتشارات آذر: خ انقلاب - مایین خ فخر رازی و ۱۲ فروردین - پلاک ۱۴۱۴ تلفن: ۰۶۶۴۶۵۸۳۰

کتابخانه مهر دانش: خ انقلاب - رویری دیرخانه دانشگاه تهران - ساختمان جیمی - پلاک ۱۴۶۲ تلفن: ۰۶۶۴۹۳۷۰۱

کتابخانه پرها: خیابان انقلاب - ابتدای ۱۲ فروردین - پلاک ۲/۲ تلفن: ۰۶۶۴۶۸۲۳۵

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

پیشگفتار:

در دنیای امروز و در میان گروه های مختلف اجتماعی ، تحصیل کردگان و دانش پژوهان از اعتبار و جایگاه ویژه ای برخوردارند ، چرا که ارضای حس حقیقت جویی به عنوان مهم ترین گوایش در نهاد آدمی پایه و اساس پیدایش تمدنهاي مختلف را فراهم می سازد.

در سالهای اخیر با توجه به توسعه و گسترش شهر های مختلف کشور و کثافت ساخت و ساز های شهری به دلیل نبودن راهکارهای اصولی جهت گودبرداری ، متاسفانه در موارد متعددی نظاره گرفtro ریختن دیواره های گود و یا ساختمانهای مجاور آن هستیم که این امر موجب بروز خسارت های جانی و مالی فراوانی شده است.

کتابی که در دسترس شما عزیزان قرار دارد ، **جلد سوم** از مجموعه کتابهای آموزشی جهت تمدید و ارتقاء پایه پروانه اشتغال بکار مهندسان می باشد که در راستای آمادگی هر چه بیشتر مهندسان تدوین شده است.

هدف و انگیزه اصلی تهیه این مجموعه در اختیار قرار دادن منبعی کامل و کاربردی در زمینه گودبرداری صحیح می باشد. در راستای نیل به این هدف سعی شده است در فصول اولیه کتاب به مباحث بنیادین گودبرداری از قبیل شناخت خاک ، تراکم ، نشت ، ظرفیت باربری و غیره پرداخته شود تا مهندسین ارجمند ضمن آشنایی دوباره با این مباحث بتوانند سازه نگهبان مورد نیاز یک محل را طراحی کنند.

این کتاب که بر اساس سر فصلهای ارائه شده توسط وزارت مسکن و شهر سازی تهیه شده ، برای هر دو گروه **نظارت و محاسبات** مورد استفاده قرار می گیرد.

اینجانبان مراتب تشکر و قدردانی خود را از مدیریت محترم انتشارات سیمای
دانش جناب آقای مجتبی طالقانی و نیز جناب آقای مهدی سلطانی که در به
چاپ رسیدن این مجموعه زحمات زیادی را متحمل شدند ابراز می داریم.

در پایان لازم است که عنوان کنیم با تمام سعی و تلاشی که در تهیه مطالب این
کتاب به عمل آمده ، با کمال تواضع اذعان می داریم که مانند تمامی آثار منتشره
فاقد نقص نمی باشد. لذا از کلیه خوانندگان محترم ، اساتید ارجمند و مهندسین
گرامی استدعا داریم ، در صورت برخورد با هر گونه نقص در بیان مطالب و یا غلط
چاپی مراتب را به اطلاع تهیه کنندگان رسانده تا در چاپهای بعدی نواقص موجود
بر طرف گردد.

تهیه کنندگان : مهندس امیر سرمه نهری
مهندس سید محسن کاردان

فهرست مطالب :

فصل اول: مشخصات اساسی و طبقه بندی خاکها

۱۴	تعریف خاک
۱۴	منشاء خاک
۱۸	چگالی دانه ها (G_s)
۲۱	دانه های خاک
۲۲	دانه بندی خاکها
۲۲	آزمایش دانه بندی
۲۳	آزمایش هیدرومتری (دانه بندی به وسیله ته نشینی)
۲۴	منحنی دانه بندی
۲۵	سفتی (قوام) خاک (حدود اتر برگ)
۲۵	حد مایع حد روانی (LL)
۲۸	حد خمیری (PL)
۲۸	حد انقباض (SL)
۲۹	ن Shane مایع (روانی) (LI)
۳۰	نمودار خمیری
۳۰	ساختار خاک
۳۰	ساختار خاکهای غیر چسبنده
۲۲	ساختار خاکهای چسبنده
۲۲	طبقه بندی خاک
۲۲	طبقه بندی بافت
۲۲	طبقه بندی خاکها بر حسب استفاده
۲۲	سیستم طبقه بندی آشتو (<i>AASHTO</i>)
۳۶	سیستم طبقه بندی متعدد
۴۰	منحنی دانه بندی
۴۰	خاک بد دانه بندی شده
۴۰	خاک با دانه بندی منفصل
۴۱	خاک با دانه بندی خوب
۴۱	مقایسه بین سیستم های طبقه بندی آشتو و متعدد
۴۴	فصل دوم : تراکم
۴۴	اصول کلی تراکم

۴۵	آزمایش پروکتور استاندارد
۴۶	عوامل موثر در تراکم
۴۶	میزان رطوبت
۴۶	تأثیر نوع خاک
۴۶	تأثیر انرژی تراکم
۴۸	آزمایش پروکتور اصلاح شده
۴۸	مشخصات فنی تراکم کارگاهی
۵۱	تراکم خاکهای آلی
۵۱	تعیین وزن مخصوص خاک متراکم شده در کارگاه
۵۲	روش مخروط ماسه
۵۳	روش بالون لاستیکی
۵۴	استفاده از چگالی سنج هسته ای
۵۴	روشهای خاص تراکم
۵۴	تراکم ارتعاشی غوطه ور
۵۷	تراکم دینامیکی
۵۸	تراکم به وسیله انفجار
۵۸	پیش بارگذاری
۵۸	تراکم با پایین آوردن تراز سطح آب زیرزمینی
۶۰	فصل سوم : تنش در خاک
۶۱	کلیات
۶۲	بار موثر وارد بر خاک
۶۲	فشار سطح تماس
۶۳	تحلیل ساده ای از تنشهای وارد بر خاک
۶۹	روشهای ساده محاسبه تنش قائم
۷۳	تأثیر پی هایی که در عمقی پایینتر از سطح زمین قرار می گیرند و اثر خاکها
۷۶	فصل چهارم : نشست
۷۷	کلیات
۷۷	روشهای بررسی و برآورد نشست خاک
۷۸	قابلیت فشردگی خاک و انواع نشست
۷۹	نشست فوری یا نشست الاستیک
۷۹	نشست تحکیمی یا نشست بطئی خاک

۸۱	آثار نشت ترک خوردگیها (انواع و علل آنها)
۸۶	پیش بینی و محاسبه نشت
۸۷	محاسبه نشت فوری
۹۴	نشست تحکیمی
۹۴	تحکیم
۹۷	آزمایش تحکیم
۹۹	فشار پیش تحکیم
۱۰۰	شاخص فشردگی
۱۰۲	شاخص تورم
۱۰۴	تحکیم اولیه و تحکیم ثانویه
۱۰۵	محاسبه نشت تحکیمی
۱۰۶	بزرگترین طول مسیر آبگذاری در محاسبه نشت تحکیمی
۱۰۷	محاسبه درصد نشت تحکیم و سرعت پیشرفت نشت تحکیمی
	فصل پنجم: ظرفیت نهایی بارپذیری خاک - مقاومت مجاز خاک
۱۱۴	روشهای مختلف تعیین ظرفیت نهایی بارپذیری خاک
۱۱۵	روشهای فرضی کدهای ساختمانی برای تعیین مقاومت مجاز خاک
۱۱۶	محاسبه مقاومت مجاز خاک بر اساس آزمایش ضربه و نفوذ (SPT)
۱۱۹	برای خاکهای ریزدانه رسی و سیلتی (خاکهای چسبنده)
۱۱۹	برای خاکهای درشت دانه ماسه‌ای، شنی و مخلوط شن ریز و ماسه
۱۲۴	محاسبه مقاومت مجاز خاک براساس آزمایش نفوذ استاتیکی
۱۲۷	محاسبه مقاومت مجاز خاک به روش بارگذاری با صفحه
۱۲۲	تعیین ظرفیت نهایی بارپذیری خاک به روش فشار سنجی
۱۳۵	استفاده از کدهای ساختمانی
۱۳۵	استفاده از روش‌های ضربه و نفوذ و روش بارگذاری داج کن
۱۳۶	بارگذاری با صفحه
۱۳۶	روش فشار سنجی
	فصل ششم: روش تحلیلی و اساس تعیین ظرفیت بارپذیری و مقاومت مجاز
۱۳۹	عوامل اصلی بارپذیری خاک
۱۴۱	شکست خاک، گونه‌های شکست خاک و تراکم پذیری
۱۴۶	روش تحلیلی محاسبه ظرفیت نهایی بارپذیری
۱۵۳	تأثیر موقعیت سطح آب زیرزمینی بر مقاومت خاک

۱۵۵	عوامل دیگری که ظرفیت نهایی بارپذیری خاک به آنها هم بستگی دارد
۱۵۷	استقرار پی بر روی سطح شیب دار و یا متمایل کردن تراز زیرین پی
۱۵۸	قرار گرفتن پی در مجاورت شیب
۱۶۰	اثر عمق پی بر ظرفیت باربری خاک
۱۶۱	اثر شکل پی بر ظرفیت باربری خاک
۱۶۱	اثر نیروهای مورب، خارج از مرکز و گریز از مرکز بر ظرفیت نهایی بارپذیری خاک
۱۶۶	رابطه عمومی ظرفیت نهایی بارپذیری خاک
۱۶۷	تخمین نظری مقادیر عوامل موثر در ظرفیت بارپذیری خاک (C, ϕ) بدون انجام مطالعات گسترده مکانیک خاک
۱۷۰	فصل هفتم: سنگها و طبقه بندی آنها
۱۷۱	گروه اول - سنگهای آذرین
۱۷۱	گروه دوم - سنگهای رسوبی
۱۷۱	سنگهای رسوبی شبیهای
۱۷۱	سنگهای رسوبی آلی
۱۷۱	سنگهای رسوبی تخریبی یا مکانیکی
۱۷۲	سنگهای آهکی
۱۷۲	آرگونیتها
۱۷۲	دولومیتها
۱۷۲	مارنهای
۱۷۳	سنگهای سیلیسی
۱۷۳	ماسه
۱۷۳	ماسه سنگ
۱۷۳	فتانیتها
۱۷۴	سنگ چخماق یا سنگ آتش زنه
۱۷۴	سنگ آسیاب
۱۷۴	تریپولی
۱۷۴	سنگهای رسی
۱۷۴	سنگهای تبخیری
۱۷۴	نمک طعام
۱۷۵	سنگ پتاس یا سیلیوین
۱۷۵	سنگ گچ پی آب یا انیدریت

۱۷۵	سنگ گچ آبدار یا زیپس
۱۷۵	سنگهای در هم یا کنگلومرا
۱۷۶	پودنگها
۱۷۶	برشها
۱۷۶	سنگهای سوختنی
۱۷۶	ئیدروکربورهای اکسیژن دار
۱۷۸	قیرها یا آسفالتها معدنی
۱۷۸	مومهای فسیلی
۱۷۹	گروه سوم - سنگهای دگرگونی یا متامورفیکی
۱۸۰	خانواده نایسهها
۱۸۰	خانواده میکانیستها
۱۸۰	خانواده فیلادها
۱۸۰	خانواده تالک شیستها
۱۸۰	خانواده کوارتزیتها
۱۸۰	خانواده مرموها
	فصل هشتم: انواع دیوار های حائل
۱۸۲	دیوار های حائل صلب
۱۸۳	دیوار حائل وزنی
۱۸۴	دیوار حائل بتن مسلح (کانتیلور)
۱۸۵	دیوار حائل پشت بنددار
۱۸۷	انواع درز دیوارهای حائل
۱۹۲	نیروی وارد بر دیوار حائل
۱۹۲	روش محاسبه نیروهای وارد بر دیوار حائل
۱۹۲	روش رانکین
۱۹۵	روش کلمن
۲۰۰	کنترل پایداری دیوارهای حائل
۲۰۰	کنترل پایداری در مقابل واژگونی
۲۰۰	کنترل پایداری در مقابل لغزش
۲۰۴	محاسبه نیروی داخلی دیوار بتن مسلح جهت طراحی
۲۰۵	دیوارهای حائل انعطاف پذیر
۲۰۵	دیوارهای حائل انعطاف پذیر (سپر)

۲۰۶	تقسیم بندی سپرها بر حسب نوع مصالح تشکیل دهنده
۲۰۶	تقسیم بندی سپرها با توجه به سیستم مهاری
۲۰۷	سپرهای چوبی
۲۱۰	سپرهای فلزی
۲۱۲	مراحل اجرایی دیوارهای حائل با سیستم سپرکوبی
۲۱۳	مراحل اجرایی دیوار خاکریزی شده
۲۱۷	سپرهای مهار شده در خاک رسی
۲۱۹	سپرهای مهار شده در خاک دانه ای
۲۲۰	سپرهای مهار شده در خاک چسبنده
۲۲۰	کاهش لنگر برای سپرهای مهار شده
۲۲۱	انواع مهار در سپرها
۲۲۱	تیرها و صفحات مهاری
۲۲۲	مهار با انتهای تزریق شده
۲۲۳	شمع های مهاری قائم و شمع های مایل و تیرهای مهاری
۲۲۴	نصب مهارها - محاسبه مقاومت نهایی صفحات و تیرهای مهاری
۲۲۴	محاسبه مقاومت نهایی صفحه
۲۲۵	حالت واقعی نصب صفحه مهاری
۲۲۶	مقاومت نهایی صفحات و تیرهای مهاری در خاک چسبنده رسی
۲۲۷	ضربی اطمینان برای تیرها و صفحات مهاری
۲۲۷	مقاومت نهایی میله مهارها با انتهای تزریق شده (کورشده)
	فصل نهم: انواع دیوارهای حائل
۲۲۰	گودبرداری و سازه های نگهبان
۲۲۰	انواع روشهای پایدارسازی گود
۲۲۱	روش مهارسازی (آنکراژ)
۲۲۴	روش دوخت به پشت
۲۲۵	روش دیواره دیافراگمی
۲۲۷	روش مهار متقابل
۲۲۹	روش اجرای شمع
۲۴۰	روش سپرکوبی
۲۴۲	روش خربایی
۲۴۸	شبیب پایدار

۲۵۰	روشهای بهبود پایداری شبیه ترانشه ها
۲۵۰	توزیع تقریبی تنش در خاک، بر اثر بارهای وارد بر سطح خاک
	فصل دهم: مبانی طراحی سازه های نگهبان خرپایی
۲۵۲	بارگذاری
۲۵۲	نظریه رانکین
۲۵۵	عمق پایدارد گود
۲۵۶	طراحی شمع برای تحمل نیروی کشش
۲۵۶	محاسبه نیروی اصطکاکی P در شمع
۲۵۶	محاسبه (W) وزن شمع
۲۵۷	محاسبه نیروی کششی عضو قائم خرپا
۲۵۹	طراحی پی از نظر بار قائم
	فصل یازدهم: طراحی و اجرای سازه های نگهبان خرپایی
۲۶۳	طراحی تخته های چوبی و حفاظ خاک بین دو خرپا
۲۶۴	منحنی های کمک طراحی سازه های نگهبان
۲۶۵	نمودارهای انتخاب نوع سازه نگهبان
۲۶۵	نحوه استفاده از نمودارهای انتخاب نوع سازه نگهبان
۲۶۷	نمودار تعیین ابعاد پی در پلان
۲۶۷	نحوه استفاده از نمودار تعیین نوع پی در پلان
۲۶۸	نمودار تعیین نوع و طول شمع و نحوه استفاده از آنها
۲۶۸	نحوه استفاده از نمودار تعیین نوع و طول شمع
	فصل دوازدهم: نمودار های کمک طراحی تعیین نوع سازه نگهبان
۲۷۲	نمودار های کمک طراحی تعیین نوع سازه نگهبان
۳۰۳	نمودار های کمک طراحی تعیین ابعاد پی در پلان
۳۲۴	نمودار های کمک طراحی تعیین طول شمع
۳۶۵	فصل سیزدهم: نقشه های سازه های نگهبان خرپایی
۴۶۱	فصل چهاردهم: نقشه های جزئیات و تکمیلی سازه های نگهبان خرپایی
۴۷۱	فصل پانزدهم: مثالهای طراحی و کاربردی
	فصل شانزدهم: ضوابط و دستور العمل های گودبرداری ، حفر چاه ، و اجرای سازه های نگهبان
	مشخصات فنی عمومی کارهای ساختمانی (نشریه ۵۵ سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور) ،
۴۷۸	تجدید نظر دوم ، ۱۳۸۳ (فصل ۲۶)

۴۷۸	ایمنی در انجام عملیات خاکی
۴۷۸	مقدمات گودبرداری
۴۷۸	گودبرداری
۴۷۹	حافظت عمومی هنگام انجام عملیات گودبرداری
۴۸۰	رعایت نکات ایمنی در حفر چاه
۴۸۰	مقدمات حفر چاه
۴۸۰	رعایت نکات ایمنی در عملیات حفر چاه
مشخصات فنی عمومی راه (نشریه ۱۰۱ سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور) تجدید نظر	۴۸۱
اول ۱۳۸۲ (فصل ۲۴)	۴۸۱
عملیات خاکی	۴۸۱
توصیه های سازمان آتش نشانی تهران	۴۸۲
فصل هفدهم: برخی از قوانین مرتبط با گودبرداری و ایمنی	۴۸۶
برخی از مواد قانون ((مجازات اسلامی))	۴۸۷
موادی از قانون کار	۴۸۹
موادی از آئین نامه کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار	۴۹۰
موادی از قانون تأمین اجتماعی	
فصل هجدهم: فرم های بازبینی (چک لیست های) گودبرداری و سازه های نگهبان	